

Aan de slag met bronnen over de Amazonen en de Scythen

In deze opdracht gaan leerlingen aan de slag om de overgang van prehistorie naar de oudheid en het grijze gebied tussen mythen en wetenschap te onderzoeken. Ze bestuderen vier bronnen die elk een deel van het antwoord geven op de vraag of de gevonden vrouwen in de grafheuvel echte Amazonen waren.

Wat?

Een bronopdracht over beeldvorming rondom de Amazonen met als startpunt het graven met de vier vrouwen in grafheuvel Devitsa V (Zuid-Rusland). Dit is een opdracht bij het artikel over Amazonen en Scythen.

Voor wie?

Havo 4 of vwo 4.

Wanneer?

De les zou een overgang kunnen zijn tussen de Tijd van jagers en boeren en de Tijd van Grieken en Romeinen. De Scythen waren nomaden, terwijl de Grieken een landbouwsamenleving hadden. Het is ook een interessante casus om de (geschied-)wetenschap te introduceren.

Hoe lang?

Circa 30 minuten.

Hoe werkt het?

De les begint met een verwijzing naar de titel van een artikel van *NU.nl* over de vondst van een Amazone-graf: 'Archeologen vinden graven van "Amazonen" in Rusland' (28 december 2019). Inventariseer vervolgens wat de leerlingen weten over de Amazonen. Introduceer de onderzoeksvraag: zijn de overblijfselen van deze vrouwen van Devitsa V van echte Amazonen? De leerlingen gaan in groepjes van vier aan de slag met het lezen van de vier bronnen uit het artikel. Dit doen ze in een placemat-opdracht. Het vel waarop ze werken is in vijf vakken verdeeld (een middenvak

en een vier hoekvakken). Iedere leerling leest een andere bron en probeert de kern in zijn eigen vak op te schrijven. Vervolgens discussiëren de leerlingen met de kennis uit hun eigen bron over de onderzoeksvraag en formuleren ze een antwoord in het middenvak. Daarna wisselen de groepen antwoorden uit met andere groepen of wordt het antwoord klassikaal besproken. Trek de conclusie dat je, ondanks de gelijkenissen, niet kunt stellen dat de Scythische vrouwen dezelfde zijn als de mythische Amazonen. De docent legt in het afrondende onderwijsleergesprek verbanden met de samenlevingstypes bij tijdvak 1 en 2, mythe en wetenschap bij de Grieken en

basisprincipes van (historisch-) wetenschappelijk denken en onderzoek.

Wat levert het op?

Een casus die leerlingen een inkijkje geeft in moderne (historisch-)wetenschappelijk denken over mythe en feiten. Het vraagt verschillende historische vaardigheden en een dergelijke casus laat de leerlingen nadenken over historisch onderwerpen die minder vaak worden behandeld. ■

Op www.vgnkleio.nl vindt u de vier bronnen uit deze twee artikelen en een voorbeeld van een placemat.

Daan van Leeuwen
is redacteur van Kleio.

De opgraving Devitsa V in Rusland. Foto: Institute of Archaeology RAS.